

Oslo, 28.02. 2018

Ja til kortere lisensjaktperiode på ulv.

Naturvernforbundet sier nei til utvidet jakttid på ulv utenfor ulvesona.

Vi foreslår å reduserer lisensjaktperiode utenfor ulvesona til kun å omfatte tidsperioden 01.01.- 15.02. Dermed blir jaktperioden lik innenfor og utenfor ulvesona, slik Stortinget har bedt om.

Departmentet må sette tydelige regler for hvordan genetisk verdifulle dyr skal spares ifbm lisensjakt. I dag kan alle, også genetisk viktige ulver skytes, noe som strider med norsk-svensk avtale og noe som er ekstra kritisk for en svært liten og sterkt innavlet bestand.

Vi vil samtidig påpeke at ulvejaktperioden i Sverige også er begrenset til nesten samme tidsrom, men med oppstart 02. Januar og jakt fram til 15.02. Det er naturlig med nærmest identisk jakttid på ulv i Norge og Sverige.

Vi minner om at ulven er en kritisk truet art i norsk natur. Den er fredet og skyting av ulv skal ifølge Bernkonvensjonen være aller siste utvei for å forhindre skader på husdyr når alle andre metoder er forsøkt. Å utvide jaktperioden på ulv er derfor helt feil vei å gå.

Bakgrunn

KLD sendte 01.12. 2017 på høring et forslag om endret jakttid på ulv, basert på følgende oppdag fra Stortinget "Stortinget ber regjeringen vurdere å tillate lik jakttid i og utenfor ulvesonen."

Naturvernforbundet er forundret over at KLD kun vurderer å utvide jakttidene innenfor og utenfor sona. Det foretas ikke en kunnskapsbasert og seriøs vurdering av å innskrenke jakttida utenfor sona slik at den blir identisk med dagens jakttid innenfor sona. Det er uansvarlig av KLD å ikke utrede denne muligheten.

Jaktkvoter settes mye høyere enn faktisk antall dyr

Vi ser ikke at det er behov for utvidet jakttid utenfor sona fordi det er ikke antall jaktdager som er begrensende faktor. Naturvernforbundet vil igjen påpeke at rovdyrnemndne og KLD har vedtatt langt høyere jaktkvoter enn det finnes av reelt antall levende dyr i naturen der det åpnes for lisensjakt. Denne absurde situasjonen gjør at forslaget om utvidet jakttid er basert på helt feil premisser.

KLD sier i høringsbrevet at «En kortere lisensfellingstid utenfor ulvesonen anses imidlertid ikke som hensiktsmessig, og kan medføre redusert felling av unge utvandrende ulver i beiteprioriterte områder. Av hensyn til skadepotensial på husdyr og tamrein utenfor ulvesonen, og behovet for et lavest mulig konfliktnivå rundt ulveforvaltningen, foreslår departementet ikke et slikt alternativ».

Naturvernforbundet synes det er oppsiktsvekkende at KLD bruker argument som at «kortere lisensjaktperiode utenfor ulvesona ... kan medføre redusert felling av ulv utenfor sona. KLD er altså redd for at det blir skutt for få ulver i Norge, mens deres oppgave er å bevare norsk natur, arter og forvalte rovdyrene på en økologisk og bærekraftig måte.

Det er dårlig at det ikke er gjort faglige vurderinger av hvor urealistiske kvoter som faktisk settes. Det er en kjent sak at kvotene utenfor sona for 2017-2018 er satt urealistisk høyt. Det er faglig uholdbart å bruke politisk satte kvoter, som langt overskrider faktisk antall dyr i naturen som mål på om et uttak er effektivt eller ikke. Derfor er ikke effektivisering av kvoter et gyldig argument i saken, slik KLD framfører.

Feil å øke presset på en kritisk truet art

Naturvernforbundet viser til at foreliggende jaktperiode allerede strekker seg over seks (-6-) måneder. Å åpne for enda lengre jakttid er uforenelig med at ulven er fredete – også utenfor ulvesona. KLD argumenterer for å nærmest avfredede ulven på 95 % av Norges areal, siden det resten av året er åpent for skadefelling. Dette er i strid med vårt ansvar for en kritisk truet art. Dette er i strid med vedtak av Kongen i statsråd om fredning av ulven som art. Dette er i strid med Stortingsforliket, som tydelig har sagt at det skal tillates at ulv beveger seg på utsiden av sona, men det skal ikke tillates yngling eller etablering av revir på utsiden av sona. Og denne praksisen er svært kritisk for bestanden all den tid det er et sterkt behov for både å sikre bredere genpool i bestanden, og det kan bare skje gjennom mer innvandring og flere levende dyr i bestanden. Dette er biologiske fakta som departementet ser helt bort fra i sitt høringsbrev. I tillegg vil dyr som vandrer på utsiden av ulvesona i en periode der det ikke er sau på beite ikke utgjøre et skadepotensiale.

Stortingsforlik, Bernkonvensjon og naturmangfoldlov setter rammer

Stortingets forlik fra 2004 understreker at rovdyra skal ivaretas og de skal forvaltes på en økologisk og bærekraftig måte. Ulv har en økologisk funksjon på andre arealer i Norge enn i ulvesona. Vi bevarer ikke ulven for moro skyld men fordi ulv er en del av norsk natur og norske økosystemer – i hele landet. Vi mener dette utvidelsesforslaget er uakseptabel, og kun har som mål å holde 95% av Norges areal nærmest fritt for ulv, i strid med all fagkunnskap. Ikke minst er dette også i strid med Stortingsforlikene om rovdyr i Norge.

Todelt mål: At departementet lar seg presse av særinteresser, der kun beitebruksiden av det todelt målet ivaretas, mener vi er klart i strid med Stortingsforlikenes todelte mål. Slik forslaget ligger kan dette kun oppfattes som positivt for beitenæring men definitivt svært kritisk og negativt for Norges mest trua pattedyr. Dette oppfatter vi er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldlovens § 5.

Jakt på ulv jf Bern skal være aller siste utvei når alle andre skadeforebyggende tiltak er utprøvd. Utvidet jakttid vil bare ha en bestandsdesimerende effekt og trenger ikke nødvendigvis å ha en skadeforebyggende effekt. Dette er ulver som tar en tur utenom ulvesona men som kan gå tilbake til

ulvens kjerneområder og bli et viktig individ ifht bestandsmåloppnåelse, reproduksjon og som kan bidra med viktig genetisk materiale. Dette problematiseres ikke i høringsbrevet, og fagkunnskapen om dette er ikke tilfredsstillende vurdert. Det oppfatter Naturvernforbundet både som en stor, faglig svakhet og som en saksbehandlingsfeil.

Genetikk

Det må være svært betenkelig for Sverige at Norge ikke følger opp sin del av den såkalte Statssekretæravtalen av 12.08. 2011, om å bevare genetisk viktige ulver og at Norge skyter disse uten nærmere avklaring. Det er utvilsomt flaut og svært skadelig når ulvene skytes i Norge mens Sverige må gjøre jobben med å redusere innavlsproblemet.

Lisensjakta slik den er lagt opp er dessuten svært upresis og genetisk viktige dyr skytes i strid med norsk-svensk avtale om å verne særlig om de genetisk mest verdifulle ulvene. Genetiske utfordringer i bestanden er velkjent men skjerming av genetisk verdifulle dyr er ikke en gang vurdert i høringsbrevet. Det er uansvarlig all den tid det skytes genetisk verdifulle dyr på lisensjakt, noe som er ekstra kritisk for en svært liten og genetisk innavlet bestand.

Høsten 2017 ble en svært viktig genetisk ulv skutt under lisensjakta fordi Norge ikke har kontroll på eller metode for å unngå slike episoder. Dette gjør en svært liten og allerede sterkt innavlet bestand ekstra sårbar. Å utvide jakttida vil øke risikoen betydelig all den tid dette kun vil medføre skyting av vandrende individer der myndighetene eller jegerne mangler oversikt over dyrets genetiske status og verdi. Uansett må norske myndigheter snarest utvikle en metode for å sikre at dagens skyting av vilkårlige dyr i lisensjakta blir stanset. Dette er ikke i tråd med den norsk-svensk avtalen og det er en kritisk faktor i det svært viktige arbeidet med å bevare de genetiske viktigste dyra. Her må det kreves full genetisk oversikt før det eventuelt kan tillates jakt på vilkårlige ulver.

Også flere ganger tidligere er genetisk viktige ulver skutt i Norge. Rett før jul i 2015 ble en finskrussisk innvandrerulv skutt av en kryptskytter i Trysil, etter at den var sporet og overlevd gjennom halve Sverige. Den gang nektet rovdyrnemnda i region 6 å stanse lisensjakta på ulv for å forhindre at den kunne bli skutt. KLD stanset, bl.a. etter påtrykk fra Naturvernforbundet, lisensjakta i deler av Hedmark for å bevare ulven. Dette er eneste gang miljømyndighetene har forsøkt å aktivt bevare en vandrende genetisk viktig ulv i Norge.

I 2014 ble to genetisk svært viktige ulver fra Tiveden-ynglingen skutt under skadefelling (Vågå og Sykkylven). I 2009 ble en finsk-russisk innvandrerulv skutt på skadefelling fra helikopter i Snåsa, uten at genetikken var avklart. Den viste seg å være en direkte finsk-russisk innvandrer.

Skytingen av den svært verdifulle Tunturiulven høsten 2017 er et alvorlig ankepunkt mot den helt vilkårlige lisensjakta som skjer på ulv i Norge. Forvaltningen har ingen kontroll på om det er genetisk svært viktige dyr som skytes. Dette er fullstendig uansvarlig forvaltning av en art som er kritisk truet. Det er faglig grundig dokumentert at det er betydelige innavlsproblemer i bestanden. Derfor er det desto mer oppsiktsvekkende at ikke myndighetene og rovdyrnemndene tar ansvar for å forsikre seg om at slike generaltabber ikke skjer.

Når genetisk viktige dyr skytes må dette kompenseres med å øke antallet dyr i bestanden.

Det er vel kjent faglig sett at det er to metoder for å redusere graden av innavl i små bestander:

1) få inn og bevare genetisk viktige individer og deres avkom og 2) øke antall dyr i bestanden.

Norske myndigheter gjør ingen av delene og fraskriver seg ansvaret for en kunnskapsbasert forvaltning av en fredet art som vi i tillegg har internasjonalt ansvar for å bevare gjennom Bernkonvensjonen.

Det svenske Naturvårdsverket konkluderer som en følge av den tragiske skytingen av genetisk verdifull Tunturi-valp i Norge i høst bl.a. med: Om vi inte får in nya reproducerande vargar österifrån skulle vi behöva ha en mycket större vargstam för att uppfylla våra internationella åtaganden om bevarande av arten i Sverige” (<http://www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pressmeddelanden/Genetiskt-viktig-varg-fran-Tunturireviret-skjuten-i-Norge/>).

Konklusjon

Til sammen utgjør alle disse argumentene at myndighetene heller må innskrenke lisensjaktperioden og gjøre den lik innenfor og utenfor ulvesona.

Naturvernforbundet foreslår derfor lik lisensjaktperiode innenfor og utenfor ulvesona med jaktperiode fra 01.01. til 15.02. slik den i dag er innenfor ulvesona. Vi vil påpeke at ulvejaktperioden i Sverige også er begrenset til nesten samme tidsrom, men med oppstart 02. januar og jakt fram til 15.02.

I tillegg ber vi departementet om å sette tydelige regler for hvordan genetisk verdifulle dyr skal spares ifbm lisensjakt. I dag kan genetisk viktige ulver skytes, noe som strider med norsk-svensk avtale. Dette er ekstra kritisk for en svært liten og sterkt innavlet bestand.

Vi minner igjen om at ulven er en kritisk truet art i norsk natur. Den er fredet og skyting av ulv skal ifølge Bernkonvensjonen være aller siste utvei for å forhindre skader. Å utvide jaktperioden på en slik art er derfor helt feil vei å gå.

Mvh

Norges Naturvernforbund

Arnodd Håpnes
Fagleder naturmangfold

Maren Esmark
generalsekretær